

RESUMEN

Los recursos que destinan las administraciones públicas al patrimonio cultural y su conservación son importantes, aunque fluctuantes y cada vez existe más conciencia de que es un motor de crecimiento económico en un país. España es uno de los tres países europeos que cuenta con mayor riqueza patrimonial.

El patrimonio cultural religioso posee un significativo y elevado valor histórico, estético y sentimental. Este ámbito del patrimonio cultural requiere de actuaciones de protección, conservación y puesta en valor. Sin embargo, la mayoría de intervenciones en este campo (estudios previos, proyectos de conservación, etc.) no abordan el estudio del subsuelo del edificio de forma sistemática.

Este trabajo de investigación surge con la intención de poner en valor el patrimonio cultural religioso y conseguir la integración del análisis del subsuelo en los estudios y proyectos de restauración. Por otro lado, pretende mostrar a los Ingenieros en Geomática y Topografía un camino de integración y así afianzarse dentro de las profesiones que tienen como objeto de trabajo el patrimonio cultural.

Se ha estudiado aplicaciones a casos reales en edificios religiosos de la Comunidad Valenciana que han permitido interpretar y definir las anomalías existentes en el subsuelo de estas construcciones y sistematizar el cartografiado y la interpretación de los resultados mediante la modelización de las anomalías de acuerdo con una codificación de señales. Para ello, se ha empleado el georradar como técnica de prospección geofísica eficiente para obtener con éxito la cartografía del subsuelo y diagnosticar las anomalías existentes en el espacio enterrado de edificios singulares religiosos.

Los resultados obtenidos se sintetizan en fichas técnicas que presentan las claves referentes a la anomalía detectada, lugar y herramienta empleada. Estas fichas de catalogación serán de gran

utilidad en el estudio de casos similares, especialmente para técnicos no especialistas en el ámbito de la Geomática.

La propuesta expuesta en el presente trabajo de investigación potencia el valor arquitectónico histórico–religioso a través de la faceta investigadora por medio del cartografiado del subsuelo, su interpretación y su divulgación. Asimismo, constituye una forma de preservación del legado histórico del subsuelo.

RESUM

Els recursos que destinen les administracions públiques al patrimoni cultural i la seua conservació són importants, encara que fluctuants i cada vegada existeix més consciència que és un motor de creixement econòmic en un país. Espanya és un dels tres països europeus que compta amb major riquesa patrimonial.

El patrimoni cultural religiós posseeix un significatiu i elevat valor històric, estètic i sentimental. Aquest àmbit del patrimoni cultural requereix d'actuacions de protecció, conservació i posada en valor. No obstant això, la majoria d'intervencions en aquest camp (estudis previs, projectes de conservació, etc.) no aborden l'estudi del subsòl de l'edifici de forma sistemàtica.

Aquest treball de recerca sorgeix amb la intenció de posar en valor el patrimoni cultural religiós i aconseguir la integració de l'anàlisi del subsòl en els estudis i projectes de restauració. D'altra banda, pretén mostrar als Enginyers en Geomàtica i Topografia un camí d'integració i així afermar-se dins de les professions que tenen com a objecte de treball el patrimoni cultural.

S'ha estudiat aplicacions a casos reals en edificis religiosos de la Comunitat Valenciana que han permès interpretar i definir les anomalies existents en el subsòl d'aquestes construccions i sistematitzar el cartografiat i la interpretació dels resultats mitjançant la modelització de les anomalies d'acord amb una codificació de senyals. Per a açò, s'ha emprat el geo-radar com a tècnica de prospecció geo-física eficient per a obtenir amb èxit la cartografia del subsòl i diagnosticar les anomalies existents en l'espai enterrat d'edificis singulars religiosos.

Els resultats obtinguts se sintetitzen en fitxes tècniques que presenten les claus referents a l'anomalia detectada, lloc i eina emprada. Aquestes fitxes de catalogació seran de gran utilitat en l'estudi de casos similars, especialment per a tècnics no especialistes en l'àmbit de la Geomàtica.

La proposta exposada en el present treball de recerca potencia el valor arquitectònic històric–religiós a través de la faceta investigadora per mitjà del cartografiat del subsòl, la seua interpretació i la seua divulgació. Així mateix, constitueix una forma de preservació del llegat històric del subsòl.

ABSTRACT

The resources that public administrations allocate to cultural heritage and its conservation are important but fluctuating. People are increasingly becoming aware that cultural heritage is a driver of economic growth in a country. Spain is one of the three main European countries that has greater cultural heritage.

The religious cultural heritage has a significant and elevated historical, aesthetic and sentimental value. This field of the cultural heritage requires actions for the protection, conservation and enhancement of the cultural resources. However, the majority of projects in this area (preliminary studies, conservation projects, etc.) do not tackle the study of the building basement in a systematic way.

The aims of this study are to value the religious cultural heritage and to integrate the analysis of the building basement into the restoration projects. This research also intends to show an integration path for Geomatics and Topography Engineers in the list of professions related to cultural heritage.

This study presents real-case applications in religious buildings of the Valencian Autonomous Region. These applications allowed us to interpret anomalies of the building basements and to systematize the cartography and the interpretation of the results by means of the modelling of the anomalies following a signal coding. For this purpose, Ground Penetrating Radar (GPR) has been used as an efficient geophysical technique that enabled us to successfully obtain the cartography and to detect the existing anomalies of the religious building basements.

The results are summarized in technical specification sheets that compile references to the anomaly detected, place and tool employed. These cataloguing analytical cards will be very useful in the study of similar cases, especially for technicians who are no specialists in Geomatics.

This research proposal promotes the historical and religious architectural value through investigation by means of the cartography, interpretation and disclosure of religious building basement information. Likewise, it constitutes a way of preserving the historical legacy of religious building basements.